

LBRIIS

We know
books

Popasuri pe țărmurile Pacificului de Sud

Corneliu Filip

Editat de Editura Arena Cărții

©2019 Corneliu Filip

©2019 Editura Arena Cărții

Director: Ion Istrate

Redactor: Dorina Rodu

Corneliu Filip

***Popasuri pe țărmurile
Pacificului de Sud***

Editura ***Arena Cărții***

România, Botoșani, Str. 1 Decembrie, nr. 25

Insula Paștelui

La sosire în aeroport

*Întâlnire surpriză:
ghida noastră
Sorina cu
soacra ghidei
locale*

*Spectacol de
dansuri
locale*

Cuprins

<i>Popasuri pe țărmurile Pacificului de Sud</i>	
1. Prin arhipelagul Filipinelor	7
2. Singapore - orașul-stat al superlativelor	29
3. În Malaysia - Kuala Lumpur	41
4. Sultanatul Brunei – cel mai mic și mai bogat din acea parte a lumii	56
5. Indonezia – punte între Asia și Australia	62
<i>Impresii din tren</i>	75
<i>Yogyakarta – reședința-unică de sultan în Republica Indonezia</i>	77
<i>Invitați la nunta din Bali</i>	83
6. Timorul de Est – sărăcie și speranțe	88
7. Două scurte popasuri în Australia	93
8. În arhipelagul Vanuatu. Și acolo am întâlnit o româncă și un fan a lui Gică Hagi	99
9. Popasuri în Fiji	109
10. Tuvalu – cea mai mică țară de pe Glob, cu 26 km² și circa 12.000 locuitori	113
11. Tonga - locul unde vine Anul ce Nou și-l primește Regele!	122
12. În Polinezia Franceză - Tahiti, Morea și Bora Bora.	132
13. Insula Pastelui = Rapa Nui și enigmele sale	139
14. Galapagos sau Arca lui Noe?!	145
15. Fotografii din Pacific, ale autorului	149

Popasuri pe țărmurile Pacificului de Sud

Filatelicia a fost pentru multe generații o posibilitate de a călători, cel puțin cu gândul, peste mări și țări cât mai îndepărtate, fără pașaport și vize, controale și tot felul de alte restricții, chiar interdicții. Căutam și făceam schimburi de timbre privind fascinați imagini, chipuri, denumiri. Au apărut și cărți ale unor călători spre țămuri exotice, de la Marco Polo, Mikuko Maklai, la Thor Heyerdahl, iar apoi urmăream săptămânal episoade din longeviva emisiune de la Televiziune – Teleenciclopedia, ca o fascinantă fereastră spre alte lumi.

Erau lecturi, imagini, secvențe, considerate doar visuri frumoase, în condițiile în care planeta era clar divizată între pacte militare și „lagăre” politico-ideologice antagonice, șansa de călătorii pe glob, chiar efectiv, ținea de domeniul utopiei. Ce-i drept, căpătam informații și imagini de la cei privilegiați, specialiști, jurnaliști, trimiși speciali, mai ales în legătură cu vizitele „soliile de pace și colaborare cu statele noi, care au scuturat lanțurile jugurilor coloniale” ale conducătorului de atunci al țării, timp de un sfert de veac – Nicolae Ceaușescu.

(Mi-amintesc ce hohote au fost la o aniversare a mea, din luna martie, când cuplul nostru prezidențial, într-o țară africană, a primit titlul de „doctor honoris causa” la o universitate, îmbrăcând uniforme solemne

specifice, cu acele tichii cu moț, înconjurați de costume multicolore, cu croieli specifice, etnice).

După Marea Schimbare din decembrie 1989, când am devenit liberi să spunem ce vrem, adică a cuvântului, am devenit liberi să călătorim, ce-i drept, după posibilitățile materiale și șansele fiecăruia dintr noi, au apărut puzderie de agenții de turism, mai longevive sau nu, cu oferte spre cele mai visate, îndepărtate, exotice destinații.

Astfel, vechile, fascinantele vise, deveneau realitate. Pentru cei care perseverau...

Am fost unul dintre ei. Am călătorit nu profesional, pe banii instituțiilor din mass media, ci din economiile proprii. Am ajuns pe toate continentele, cele mai îndepărtate și visate destinații, inclusiv țămuri exotice din Pacific. Am căutat să privesc locurile, oamenii, civilizațiile, cu ochii omului matur, cu multe informații istorice, geografice, economice, în noul context politic, al globalizării, punându-mi întrebări, căutând răspunsuri, pe care încerc să le transcriu și pentru cititorii acestor pagini.

Nu m-au interesat însă magazinele, cumpărăturile, doar mici suveniruri, imagini, care să-mi amintească de locuri și oameni de pe alte meleaguri.

Voi căuta să vă consemnez impresii, fapte, detalii, care mi-au atras atenția și v-ar putea interesa. Mă voi limita la țămuri, nu chiar de la sud de Ecuator, ci din preajma lui, mai precis pornind din apele Pacificului, spre sud, din arhipelagul Filipinelor care numără 7.100 insule, din care 860 locuite.

1. Prin arhipelagul Filipinelor

Am ajuns în arhipelagul (care arată pe harta Oceanului Pacific ca o uriașă caracatiță înconjurată cu alte multe „vietăți” ieșite din ape, în total 7.100 insule și insulițe, din care numai 860 locuite, dar 95 procente din populația totală a Filipinelor, adică aproape 100 milioane de locuitori sunt în 11 insule) la începutul lui noiembrie 2015, nu pe calea aerului, ci pe apele Pacificului, cu un vapor uriaș, peste 2000 pasageri, într-o croazieră de 10 zile.

Ne îmbarcasem la miezul nopții de 1/2 noiembrie din portul Hong Kong. Dimineața am ajuns în fața portului Keelung din Taiwan, dar peste noapte eram ca într-un sandwich de ape: de sus o ploaie deasă, iar jos, valuri care legănau, ce-i drept, încă agale, uriașul vapor – un fel de orășel plutitor. Comandantul navei, când să coborâm să vizităm o zi capitala Chinei naționaliste, Taipei, ne-a anunțat că (din cauza furtunii tot mai puternice ar trebui să rămânem încă o zi în port, devansând programul nostru), a decis să o luăm spre sud, unde Oceanul este mai liniștit, adică, cu adevărat Pacific!

După două zile și nopți, în dimineața de 4 noiembrie 2015, era o zi de miercuri, am acostat în portul capitalei Manila. Portul de pasageri este lângă zidurile vechii cetăți = intra muros, ridicate de navigatorii spanioli care au ajuns în aceste insule aruncate între ape, primul fiind în 1521, celebrul Magellan (Magalhaes – 1480-1521), mai precis pe una

din insule, Samar, unde a botezat pe primii băștinași, în credință catolică, care a rezistat, (circa 60 procente din populație, în pofida țărmurilor vecine adeptele ale altor mari credințe, de la budism la islamism).

...Era o dimineață însorită, marea liniștită, dar jos, pe cheiul portului turistic, am găsit agitație, muzică. Ne așteptau tinere și tineri în costume tradiționale, cu ghirlande de flori tropicale într-o explozie de culori, cu zâmbete și, din loc în loc, oferte de suveniruri și excursii.

Deoarece vedeam foarte aproape zidurile fostei cetăți, am decis, împreună cu doi prieteni din România, să facem mișcare...

Vremea ținea cu noi, noiembrie fiind la ei între musoni și taifunuri. Animație, tot felul de vehicule, de la tradiționalele trăsuri cu pedale sau motorașe, la un fel de autobuze cu două rânduri de bănci de-a lungul, pline de localnici, până la bolizi. Aveau toate culori și reclame ca să nu le confunzi. Intrăm pe una din cele 8 porți. Zidurile, citisem, au fost ridicate începând cu 1571 când conchistadorii spanioli, conduși de Miguel Lopez Legaspi (1510-1572) a ajuns în această parte a insulei principale – Luzon, ridicându-le contra „vizitelor” piraților chinezi, musulmani, dar și a „colegilor” portughezi sau britanici.

Văzusem acasă, pe canalul „History” imagini din bătălia pentru Manila din octombrie 1945 pentru alungarea japonezilor veniți acolo la începutul lui ianuarie 1942. Circa 40% din ziduri au fost bombardate, dar noi le-am văzut la locul lor, inclusiv forturi și armamente de atunci. Dar și o surpriză, mai mare sau mai mică?! în apropierea porții vămii (Aduana), unde ducea fluxul pietonilor și vehiculelor, între trotuar și

zidurile cenușii, din piatră vulcanică, erau câțiva jucători de golf. Aveau chipuri de localnici – filipinezi, dar și europeni sau americani. De fapt, capitala – Manila (nume preluat de la floarea arborilor de mangove, aflați pe țămuri, cu rădăcinile înfipite în nisipul spălat de apele sărate ale mării) a fost după 1565, timp de 333 de ani a spaniolilor, apoi din 1898, i-au înlocuit americanii, cei din SUA, care au fost urmați, în anii celui de-al doilea război mondial de japonezi, dar pe 4 iulie 1946 filipinezii și-au proclamat Independența, dar au rămas prieteni cu Unchiul Sam.

În interiorul zidurilor aglomerație și mai mare, dar numai pe străzile principale. Ne lăsăm duși de flux și dăm cu ochii de Palasio del Gubernator, adică clădirea Primăriei generale, căci sunt și șase districte (sectoare), plus în celelalte orașe, orășele, reunind 1,65 milioane de locuitori. Clădire cu fronton clasic, dar încă 5 nivele moderne, șiruri de ferestre cu chenare în alb și roșu închis. În preajmă, spre aleea spre Catedrală, un grup gălăgios de protestatari cu pancarte, care ne salută și pe noi.

Chiar în fața Primăriei, statuia în bronz a regelui Spaniei, puterea colonială, Carlos al IV-lea (1788-1808), iar dincolo de scuarul Catedralei, o statuie mai mică, cam în mărime naturală, un personaj cu acei pantaloni bufanți, peste genunchi, lângă un Glob Pământesc. Este regele care a și dat numele arhipelagului, Filip, sau Felipe, cum îi spun spaniolii, adică vestitul Filip al II-lea (1556-1598). A fost tocmai perioada în care spaniolii au reușit să preia în stăpânire puzderii de insule. (Și o amintire legată de faptul că port și eu numele de familie – Filip. Cu câțiva ani înainte, în octombrie 2009, mă

aflam într-o altă călătorie exotică, în Indochina, pe aeroportul din Vientiane – Laos. Așteptam imbarcare pentru zborul de Hanoi, în Vietnam. La ultimul control, în holul aproape gol, aud zgomot de pantofi cu toc. Venea o tânără asiatică. Îi fac semn să treacă înaintea mea: Lady first! Trec și eu, iar ea, așezată pe o bancă, îmi făcea semn cu mâna, zâmbind, să iau loc lângă dânsa. Mă așez și intrăm în vorbă, firește în limba internațională a zonei – engleza. O întreb dacă este din Laos, apoi Vietnam? După două negații, îmi spune că este din Filipine. Nu știu ce mi-a venit, dar i-am spus că este, un fel de verișoară cu mine!! La uimirea ei am continuat, explicând: numele meu de familie este Filip, iar tu ești din Filipine! Nu m-a crezut, până nu i-am arătat ce scrie în pașaportul meu. Am făcut schimb de adrese pe mail. A venit rândul ei să-mi facă surprize: familia ei = Cafe, iar prenumele Jezza. Nu era adresa unui mail la o cafenea, iar Jezza, de la Jezus, pentru că se născuse în ziua Nașterii lui Jezus – 25 decembrie, fiind catolică, precum majoritatea filipinezilor. Am corespondat apoi, dar când am ajuns eu la Manila, ea se mutase cu familia lângă Bangkok în Tailanda).

Catedrala Manilei, (aflată între Primăria cu statuia regelui Carlos al IV-lea și cea a regelui care a dat numele țării – Filip al II-lea, din piațeta Spaniei, flancată de blocuri noi, cât mai înalte, inclusiv de un fast-food), nu putea să nu ne atragă atenția! Și am vizitat-o. E masivă, impresionantă, dar citind o prezentare, aflată lângă intrare, am fost și mai impresionați. De nouă ori a fost refăcută, datorită cutremurelor (țara e pe acea „Centură de Foc” seismică și vulcanică a Pacificului), de

invazii militare (cea mai dură, a japonezilor, care a lăsat în 1945 un munte de ruine). A fost reclădită între 1954-1958, deci doar în patru ani, supusă recent renovării (2012-2014), vizitată atunci de Papii de la Roma, iar de Papa Francisc în ianuarie 2015, când a oficiat o Messă la care au participat, scria în documentație, circa 6 milioane de credincioși.

Chiar la intrare, în marmoră gălbuie, am văzut o copie a celebrei Pieta a lui Michelangelo, apoi a Sf.Petru, ambele de la Vatican. În curtea laterală, un ansamblu, printre palmieri, dedicat Sf. Fecioare – cu hramul „Imaculata Conception”, cât și clădirile Episcopiei catolice a Filipinelor.

Străzile adiacente sunt pitorești, păstrând stilurile din secole trecute: Colegiul Santa Rosa pentru băieți și fete, restaurantul Castelan, Muzeul vieții chineze din zonă, piața Sf.Isabela – protectoarea răniților și ajungem la Biserica Sf.Augustin, cea mai veche, inclusă în Patrimoniul Mondial UNESCO în 1993. Este în toate ghidurile. Poate că este singura care nu a fost atât de distrusă? Sau că, din cele 7 biserici din Cetate (intramuros) n-a fost distrusă în 1945? Poate că în clădirile Mănăstirii de lângă biserică (amândouă au fost ridicate între 1587-1604) a fost folosite de ocupanții japonezi ca lagăr de concentrare, iar în biserică au ținut mulți captivi ostatici. Din Mănăstire au lăsat doar ruine și cadavre, dar filipinezii au refăcut Mănăstirea și biserica așa cum erau de veacuri, redeschizând totul în 2013. Așa că am fost printre primele valuri de turiști care am vizitat-o. În interior, cel mai căutat obiectiv – mormântul cu statuia culcată, în marmură, a întemeietorului așezării, a Portului Manila – Miguel

Lopez de Legaspi (1502-1572), spaniol trimis din Mexic de regele Filip al II-lea, ca prim guvernator.

Se apropia ora amiezii; deși început de noiembrie, acolo eram în plină vară, iar noi eram abia la începutul descoperirii metropolei. Așa că am decis să luăm un vehicul să ne ducă mai departe. Cel mai la îndemână, pe străduțele laterale, trebuia să optăm între = un fel de motoretă = tuk-tuk, un gen de rișcă cu pedale sau un fel de docar tras de un căluț. Am ales ultima variantă. Ca mai toate, viu vopsite, cu verde deschis, galben, alb, iar căluțul cu un pampon în frunte, ca un fruct de ananas. Pe stăpân îl chema, mi s-a recomandat – Jack, iar pe căluț – Pepito. Eu am urcat lângă birjar, iar colegii, Florin și Teodor, pe bancheta din spate, cu coviltir înalt până la freza lor!? Când la pas, când mai vioi, am ajuns, timp de peste 5 ore, prin principalele cartiere, făcându-ne o impresie de ansamblu asupra orașului. Și la un preț de numai câțiva zeci de dolari! Așa-s prețurile în așa-zisa „lume a treia”. Noi în care mai suntem?!

Am ieșit din interiorul „cetății”, unde se amestecă vechile zidiri restaurate multe din ele, cu cele noi, cu multe etaje, semn că timpul actual, al generațiilor noastre, se impune și în acest îndepărtat colț al Lumii, din mijlocul imensului Pacific.

În partea dinspre Mare-Ocean se întinde, generos, Parcul Rizal sau Luneta, mărginit de Bd. Roxas, considerat printre cele mai mari din acea parte a Lumii, a Asiei. Este considerat locul cel mai frecventat de localnici, poate că este și cel mai vast, între plaje întinse, Bulevardul Roxas și găzduiește și importante instituții de cultură, artă, monumente.

Cel mai impresionant, unde am oprit mai întâi, este Catargul cu Drapelul Național. În acel loc s-a proclamat pe 4 iulie 1946, independența statului lor. Inițial a avut 45,72 metri, dar a fost doborât de furia unui taifun din 1995. A fost restaurat și reînălțat în 2013. L-am admirat în 4 noiembrie 2015. Nu mai știu dacă, de atunci, prin Manila s-a mai abătut un alt taifun, curios să-i verifice rezistența?! La baza lui, pe plăci de bronz, sunt înscrise numele primului Președinte și a primei Curți Supreme, apoi cele ale Primului Congres = Parlament, cât și membrii Comitetului executiv mixt pentru inaugurarea Republicii Filipine.

Întâiul președinte a fost cel care poartă numele Bulevardului principal, adică Manuel Roxas (1892-1948).

Când m-am uitat pe o istorie a statului, găsită și pe internet, m-am încurcat. Scrie că Roxas a fost, rețineți: primul, al treilea și al cincilea?! Greu de înțeles, nu?! Explicabil, pentru că, în aspirațiile și luptele lor de a se desprinde de sub stăpânirea spaniolă, au fost mai multe etape, să le spunem, republicane. Mai întâi, după 1892-1896, revoltele antispaniole, apariția acelei „asociații” secrete revoluționare numită „Kapitunan - KKK”, cu sprijin al Masoneriei internaționale. Se ajunge la proclamarea Independenței pe 12 iunie 1898 și președinte al Republicii a ajuns Emilio Aguinaldo. Dar, americanii, care fluturau steagurile libertății, au considerat că localnicii nu sunt încă pregătiți ca să se conducă singuri. Deoarece primul Președinte n-a vrut să înțeleagă mesajul, după numai 3 ani, sub intervenție militară, Primul Președinte a fost capturat și dus în SUA. Abia în 1935 au recunoscut dreptul de a se conduce